

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 19/14
Λουξεμβούργο, 13 Φεβρουαρίου 2014

Απόφαση στην υπόθεση C-367/12
Susanne Sokoll-Seebacher

Τα δημογραφικά κριτήρια που εφαρμόζονται στην Αυστρία για την ίδρυση φαρμακείων δεν είναι συμβατά με την ελευθερία εγκαταστάσεως

*Τα κριτήρια αυτά, καθόσον δεν επιτρέπουν παρεκκλίσεις προκειμένου να λαμβάνονται υπόψη
τοπικές ιδιαιτερότητες, δεν πληρούν την απαίτηση περί συνέπειας*

Στην Αυστρία, η ίδρυση φαρμακείου προϋποθέτει τη χορήγηση προηγούμενης αδείας, η οποία εξαρτάται από την ύπαρξη «ανάγκης». Δεν υφίσταται ανάγκη εφόσον η ίδρυση αυτή έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση της πελατείας υφιστάμενου φαρμακείου κάτω από ορισμένο ελάχιστο όριο. Ειδικότερα, δεν υφίσταται ανάγκη σε περίπτωση κατά την οποία ο αριθμός των «ατόμων που θα εξακολουθήσουν να εφοδιάζονται» από το υφιστάμενο φαρμακείο (δηλαδή ο αριθμός των μόνιμων κατοίκων που διαβιούν εντός περιμέτρου 4 χιλιομέτρων, απόσταση καλυπτόμενη οδικώς) μειώνεται σε σημείο που να είναι μικρότερος από 5 500. Σε περίπτωση, πάντως, κατά την οποία ο αριθμός των κατοίκων υπολείπεται του εν λόγω ορίου, πρέπει να ληφθούν υπόψη τα άτομα που εφοδιάζονται σε φάρμακα λόγω της δραστηριότητάς τους ή της χρήσεως υπηρεσιών ή μέσων μεταφοράς στην περιοχή εφοδιασμού από το υφιστάμενο φαρμακείο.

Η S. Sokoll-Seebacher είχε την πρόθεση να ιδρύσει φαρμακείο στο Pinsdorf, πλην όμως η αίτησή της απορρίφθηκε για τον λόγο ότι δεν υπήρχε τέτοια ανάγκη εντός των ορίων του δήμου αυτού. Συγκεκριμένα, από έκθεση πραγματογνωμοσύνης που διενήργησε ο Αυστριακός Φαρμακευτικός Σύλλογος, προκύπτει ότι η ίδρυση φαρμακείου στο Pinsdorf θα είχε ως αποτέλεσμα να μειωθεί το δυναμικό των ατόμων που εφοδιάζονται από το γειτονικό φαρμακείο (το οποίο βρίσκεται εντός των ορίων του δήμου Altmünster) σαφώς κάτω από το όριο των 5 500 ατόμων. Η S. Sokoll-Seebacher υποστηρίζει, αντιθέτως, ότι στην έκθεση αυτή πραγματογνωμοσύνης δεν ελήφθη υπόψη η κατάργηση, προσεχώς, της απευθείας οδικής συνδέσεως μεταξύ Pinsdorf και Altmünster. Επιπλέον, η S. Sokoll-Seebacher διατείνεται ότι η πρώην διαχειρίστρια του ευρισκόμενου στο Altmünster φαρμακείου είχε σαφώς επίγνωση, κατά τον χρόνο ιδρύσεως του φαρμακείου της, ότι ο αριθμός των ατόμων που εφοδιάζονται από αυτό ουδέποτε θα έφθανε το όριο των 5 500 ατόμων. Κατόπιν προσφυγής που άσκησε η S. Sokoll-Seebacher, το αυστριακό διοικητικό δικαστήριο ερωτά το Δικαστήριο αν μια τέτοια εθνική ρύθμιση αντιβαίνει στο δίκαιο της Ένωσης (ειδικότερα δε στην ελευθερία εγκαταστάσεως και την επιχειρηματική ελευθερία που κατοχυρώνεται στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης).

Με τη σημερινή απόφασή του, το Δικαστήριο δίνει την απάντηση ότι **αντιβαίνει στην ελευθερία εγκαταστάσεως** – ειδικότερα δε στην απαίτηση περί συνεπούς επιδιώξεως του προς επίτευξη σκοπού – **ρύθμιση η οποία δεν καθιστά δυνατό στις αρμόδιες αρχές να λαμβάνουν υπόψη τοπικές ιδιαιτερότητες και να παρεκκλίνουν κατά τον τρόπο αυτό από το ανελαστικό όριο των «ατόμων που θα εξακολουθήσουν να εφοδιάζονται».**

Το Δικαστήριο επισημαίνει καταρχάς ότι, μολονότι η διαφορά δεν ενέχει κανένα διασυννοριακό στοιχείο, η επίμαχη ρύθμιση δύναται να εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των διατάξεων περί ελευθερίας εγκαταστάσεως, δεδομένου ότι δεν αποκλείεται να τύχει εφαρμογής και στην περίπτωση υπηκόων των λοιπών κρατών μελών που προτίθενται να εγκατασταθούν στην Αυστρία με σκοπό τη λειτουργία φαρμακείου. Επιπλέον, δεν αποκλείεται το εθνικό δίκαιο να επιβάλλει την υπέρ ημεδαπού αναγνώριση των δικαιωμάτων που θα αντλούσε στην ίδια περίπτωση από το δίκαιο της Ένωσης υπήκοος άλλου κράτους μέλους.

Όσον αφορά το περιεχόμενο της επιχειρηματικής ελευθερίας, κατά το άρθρο 16 του Χάρτη, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι το νομοθέτημα αυτό παραπέμπει, μεταξύ άλλων, στο δίκαιο της Ένωσης και, ως εκ τούτου, στην ελευθερία εγκαταστάσεως. Το Δικαστήριο αποφαινεται, συνεπώς, ότι η επίμαχη ρύθμιση πρέπει να εξετασθεί με αποκλειστικό γνώμονα την ελευθερία αυτή.

Το Δικαστήριο υπενθυμίζει εν συνεχεία ότι η ελευθερία εγκαταστάσεως δεν αποκλείει, καταρχήν, τη δυνατότητα κράτους μέλους να θεσπίσει καθεστώς που προβλέπει τη χορήγηση προηγούμενης αδείας για την εγκατάσταση νέων παρεχόντων υπηρεσιών υγειονομικής περιθάλψεως (όπως στην περίπτωση των φαρμακείων), εφόσον αποδεικνύεται ότι αυτό είναι απαραίτητο για την κάλυψη ενδεχομένων ελλείψεων όσον αφορά την πρόσβαση στις υπηρεσίες υγείας και για να αποφευχθεί η δημιουργία μονάδων που επιτελούν την ίδια λειτουργία με ήδη υφιστάμενες, έτσι ώστε να διασφαλίζεται υγειονομική κάλυψη προσαρμοσμένη στις ανάγκες του πληθυσμού, η οποία καλύπτει το σύνολο της επικράτειας και λαμβάνει υπόψη τις γεωγραφικά απομονωμένες ή κατ' άλλο τρόπο προβληματικές περιοχές ¹.

Το Δικαστήριο κρίνει επίσης ότι, η εφαρμογή του κριτηρίου σχετικά με τον αριθμό των «ατόμων που θα εξακολουθήσουν να εφοδιάζονται», ενέχει τον κίνδυνο να μη διασφαλίζει την ισότιμη και κατάλληλη πρόσβαση στην παροχή φαρμακευτικών υπηρεσιών υπέρ ορισμένων ατόμων που κατοικούν σε αγροτικές και απομονωμένες περιοχές, ευρισκόμενες εκτός της ζώνης εφοδιασμού από τα υπάρχοντα φαρμακεία (ιδίως όσον αφορά τα άτομα μειωμένης κινητικότητας). Καθόσον δεν παρέχει στις αρμόδιες εθνικές αρχές δυνατότητα παρεκκλίσεως από αυτό το ανελαστικό όριο προκειμένου να λάβουν υπόψη τοπικές ιδιαιτερότητες, η αυστριακή ρύθμιση δεν πληροί την απαίτηση περί συνεπούς επιδιώξεως του προς επίτευξη σκοπού.

Το Δικαστήριο εκτιμά, αντιθέτως, ότι η επίμαχη ρύθμιση πληροί την απαίτηση του δικαίου της Ένωσης ότι καθεστώς χορηγήσεως αδείας που παρεκκλίνει από την ελευθερία εγκαταστάσεως πρέπει να στηρίζεται σε αντικειμενικά κριτήρια, μη εισάγοντα διάκριση και γνωστά εκ των προτέρων, έτσι ώστε να διασφαλίζεται ο επαρκής έλεγχος της ασκήσεως της εξουσίας εκτιμήσεως που διαθέτουν οι αρμόδιες εθνικές αρχές.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα να υποβάλουν στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582

Στιγμιότυπα από τη δημοσίευση της αποφάσεως διατίθενται από το "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106

¹ Απόφαση του Δικαστηρίου της 1ης Ιουνίου 2010, [C-570/07 και C-571/07](#), Blanco Pérez και Chao Gómez. Βλ. επίσης [Ανακοινωθέν Τύπου αριθ. 49/10](#).